

Åtgärdsplan Tanums Kommun Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

Beslutad av:	Kommunstyrelsen, §89 2026-04-08
Giltig från och med:	2026-04-08
Dokumentansvarig:	Trygghetssamordnare
Version nummer:	1.0 Senast uppdaterad 2026-04-08

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Åtgärdsplan	3
2.1	Mål och uppföljning	4
3	Orsaksanalys	5
3.1	Barn och unga	6
3.2	Våld i nära relationer	7
3.3	Bedrägeribrott	7
3.4	Trafikbrott	8
4	Planerade åtgärder	10
4.1	Barn och unga	10
4.2	Våld i nära relationer	11
4.3	Bedrägeribrott	12
4.4	Trafikbrott	13
4.5	Övriga brottsförebyggande åtgärder	15

1 Inledning

Dokumentet innehåller Tanums kommuns åtgärdsplan enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:193). Lagen innebär bland annat att kommunen ska bedriva ett brottsförebyggande arbete som är kunskapsbaserat och effektivt.

Lagen innebär bland annat följande:

”Lägesbild och åtgärdsplan

4 § Kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område. Lägesbilden ska innehålla

1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,
2. annan information av betydelse i sammanhanget, och
3. en analys av kartläggningen och informationen.

5 § Kommuner ska, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).

6 § Kommuner ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.

7 § Arbetet med lägesbilden och åtgärdsplanen ska i den utsträckning som det är lämpligt integreras med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar.”

[Lag \(2023:196\) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete | Sveriges riksdag](#)

Åtgärdsplanen bygger på Tanums kommuns lägesbild för det brottsförebyggande arbetet och samverkansavtalet mellan Tanums kommun och polisområde västra Fyrbodal.

2 Åtgärdsplan

Åtgärdsplanen innehåller konkreta åtgärder som ska genomföras inom ramen för det brottsförebyggande arbetet i Tanums kommun.

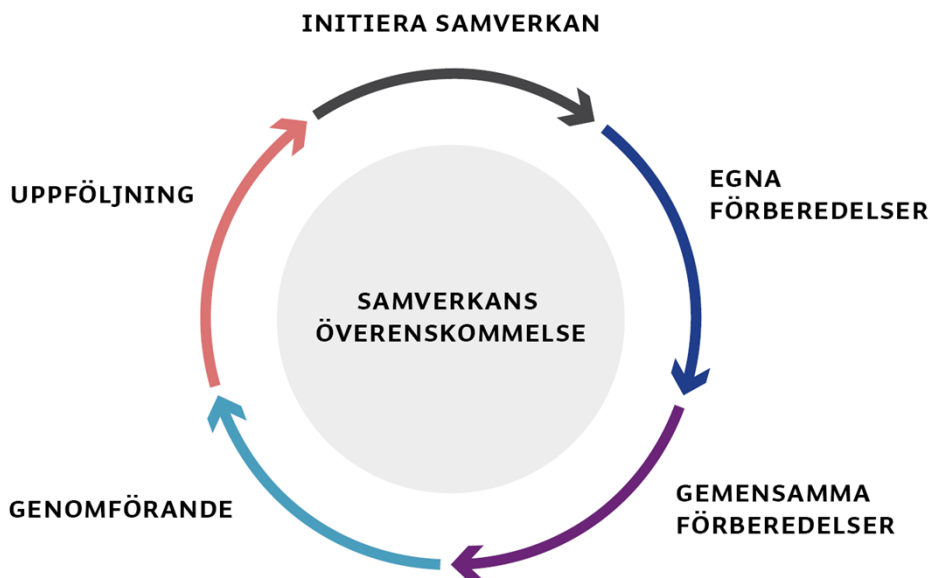
Åtgärdsplanens aktiviteter bygger på information och analyser utifrån Tanums kommuns lägesbild. Arbetet med analysen och åtgärderna har genomförts i det lokala brottsförebyggande rådet, trygghetsgruppen samt i dialog med berörda förvaltningar. Till stöd för analysen har forskning och material från exempelvis Brottsförebyggande rådet använts. Åtgärderna har valts ut för att stärka det brottsförebyggande arbetet i kommunen med särskilt fokus på prioriterade områden utifrån samverkansavtalet.

Åtgärdsplanen beskriver den analys som gjorts beträffande lägesbilden samt beskriver de åtgärder som Tanums kommun avser vidta gällande det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Åtgärderna kommer genomföras i samverkan med exempelvis polis och andra aktörer där detta är aktuellt. Det är det lokala brottsförebyggande rådet som med stöd av trygghetssamordnare och trygghetsgruppen följer upp beslutade åtgärder.

2.1 Mål och uppföljning

För att säkerställa att arbetet löper på enligt plan samt att åtgärderna har avsedd effekt kommer uppföljning ske regelbundet av det lokala brottsförebyggande rådet och trygghetsgruppen. Bedömning görs i brottsförebyggande rådet när åtgärdsplanen ska uppdateras. Skäl till att åtgärder tas bort ur åtgärdsplanen kan vara att målet med åtgärden bedöms vara uppnått eller att åtgärden av något skäl inte bedöms vara relevant längre. Målsättningen är att åtgärdsplanen ska vara ett levande dokument som uppdateras vid behov för att behålla sin aktualitet.

För varje åtgärd i åtgärdsplanen finns en målsättning. Målen är utformade efter SMARTA-mål principen vilket innebär att målen ska vara specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta och ska därmed gå att följa upp på ett systematiskt sätt. En del åtgärder är lättare att mäta måluppfyllelsen kring, exempelvis med hjälp av brottsstatistik eller trygghetsmätningar/enkäter och en del är svårare att mäta på detta sätt. En sammanvägning av olika faktorer är i många fall nödvändig för att få en rättvisande bild av om åtgärden varit effektiv eller inte, där brottsstatistik och trygghetsmätningar i kombination med information från kommunala verksamheter eller medborgardialoger utgör ett viktigt underlag. Viktigt att notera är att det finns många faktorer som påverkar brottsstatistik och den upplevda tryggheten. Det behöver nödvändigtvis inte vara så att en åtgärd misslyckats enbart av den anledning att fler brott anmäls eller att något inom området fortsatt upplevs som problematiskt. För en del brottskategorier kan det tvärtom indikera lyckade insatser om fler anmälningar görs, då det kan handla om att mörkertalen är stora eller att det handlar om så kallade upptäcktsbrott. Hur varje mål kommer att följas upp i detalj redovisas inte i sammanställningen nedan utan kommer att tas fram i efterföljande arbete med åtgärderna.

Brottsförebyggande rådet, [Arbeta brottsförebyggande | Brå - Brottsförebyggande rådet](#)

3 Orsaksanalys

Enligt Brottsförebyggande rådet innebär orsaksanalys i brottsförebyggande arbete ett strukturerat arbetssätt där orsakerna till ett brottsproblem undersöks. Detta sker genom att exempelvis undersöka vilka tänkbara faktorer som leder till att brott begås eller varför problem finns. Syftet med orsaksanalysen är att förstå varför problemet uppstår, detta för att kunna sätta in rätt åtgärder och därigenom få bättre effekt på genomförda åtgärder ¹.

Orsaksanalysen för Tanums kommun är indelad utifrån de prioriterade områden som tagits fram utifrån den lokala lägesbilden och som återfinns i samverkansavtalet mellan Tanums kommun och lokalpolisområde västra Fyrbodal.

En utgångspunkt i det brottsförebyggande arbetet är rutinaktivitetsteorin som här illustreras med hjälp av brottstriangeln. Teorin går ut på att samtliga delar i triangeln behöver finnas för att brott ska uppstå. Detta kan hjälpa oss i åtgärdsarbetet genom att analysen av brottsproblemen även

¹ Brottsförebyggande rådet, *Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete*, 2018.

tittar på vilken del av triangeln som gör att brotten uppstår. Detta gör det lättare att väja rätt insatser.

3.1 Barn och unga

Just nu pågår flera viktiga processer inom området, exempelvis implementeringen av nya socialtjänstlagen och de förändringar som skett gällande möjligheten för skola och socialtjänst att lämna information till polisen.

Lägesbilden visar att det stundtals förekommer ett tufft klimat där barn och unga upplever påfrestningar och stress samt psykisk ohälsa. Unga i kommunen upplever bland annat ensamhet och påfrestningar samt en högre grad av otrygghet samt utsatthet för brott jämfört med andra grupper.

En stor del av brotten mot barn och unga sker via internet där det förekommer både hot, kränkningar och annan brottslighet. Även rekryteringen av barn och unga av kriminella aktörer sker till stor del via internet vilket medför att rekryteringen både går snabbt samt till stor del saknar geografiska avgränsningar.

Detta i kombination med flera andra indikatorer visar att det finns behov av att utveckla samverkan ytterligare mellan skola, socialtjänst och polis för att tidigt hitta barn och unga i behov av stöd och hjälp eller som är i riskzon för exempelvis missbruk och kriminalitet. Arbetet kring SSPF (socialtjänst, skola, polis, fritid) behöver utvecklas och anpassas efter lokala förutsättningar samt snabbt kunna fånga upp barn och unga i riskzon.

I lägesbilden framkommer att det finns en oro gällande barn och unga som rör sig utan tillsyn kring Sparvallen och stundtals stör träningsverksamheten.

Det finns också oro kopplat till trafiken. En del av oron hänger ihop med A-traktorer, både på parkeringar under skoltid samt under kvällar och helger där det kan kopplas till ordningsstörningar. Detta berörs vidare under kategorin *Trafikbrott*.

Delar av lägesbilden visar att det finns en avsaknad av formell eller informell kontroll i olika miljöer. Att på olika sätt stärka den informella och formella kontrollen kan vara en viktig del i att fånga upp barn och unga i behov av stöd samt stärka samarbetet mellan kommunen, föreningslivet och vårdnadshavare.

3.2 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett av våra stora samhällsproblem. Mörkertalet är stort och få brott anmäls. Nationella brottsförebyggande rådet har bland annat pekat ut denna brottskategori som en särskild utmaning för landsbygdskommuner. Tanums kommun följer i stort den trend som finns i landet vad gäller brott och trygghet. Sett till den självrapporterade utsattheten för våld är denna betydligt högre än den som anmäls. Detta framkommer både i nationella trygghetsundersökningen samt i CAN-undersökningen 2025 (centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Det som kännetecknar våldet på landsbygden är att det ofta är grövre och mer frekvent samt att den utsatte ofta väntar längre med polisanmälan.

Samverkan kring området är viktigt för att kunna nå ut och erbjuda stöd till utsatta samt behandling till våldsutövare. Samverkan mellan socialtjänst och polis men även övrig blåljuspersonal är viktigt för att nå ut med stödinsatser. Kunskapshöjande insatser, exempelvis till personal inom äldreomsorg och funktionshinderverksamhet, kan göra det lättare att upptäcka särskilt utsatta grupper. Det är också viktigt att fortsätta medvetandegöra problematiken bland kommunens verksamheter och invånare. Att lyfta frågorna i olika brottsförebyggande forum, nätverk och informationsträffar kan bidra till att synliggöra frågorna.

3.3 Bedrägeribrott

Bedrägerier är en brottskategori som ökat i Tanums kommun. Det handlar om en mängd olika typer av bedrägerier där den största andelen sker online eller via telefon. Ungefär hälften av alla anmälda bedrägeribrott i kommunen gäller bedrägerier mot äldre eller personer med funktionsnedsättning. Här finns sannolikt ett stort mörkertal då det kan vara förknippat med skam att anmäla dessa typer av brott. Att antalet bedrägeribrott ökar är ingenting som är unikt för Tanums kommun utan är en trend som sker på fler platser över landet, men det är likväl tydligt i

lägesbilden att kommunen behöver stärka det brottsförebyggande arbetet kring området och då med särskilt fokus på utsatta grupper. Här kan exempelvis informationshöjande föreläsningar eller liknande insatser bidra till ökad kunskap. Även samarbete inom grannsamverkan kan öka möjligheterna att nå ut med information och stärka medborgares samverkan och motståndskraft mot denna typ av brott.

3.4 Trafikbrott

Trafikbrott är en av de brottskategorier som sticker ut tydligast i den lokala lägesbilden. Både vad gäller anmälda brott, information från trygghetsmätningar samt information som inkommer till polis och kommun från medborgare. De trafikbrott som framför allt har föranlett kontakt med medborgare är ordningsstörningar. Dessa har varit fokuserade till Grebbestad och har främst skett sommartid. Ett annat område som varit aktuellt flera gånger är parkeringen runt Hedemyrs i Tanumshede. Det är både A-traktorer samt andra motorfordon som står för ordningsstörningarna, där majoriteten av störningarna bedöms utgöras av vanliga bilar som med höga ljud stör ordningen i samhället.

Nedre Långgatan i Grebbestad har varit särskilt drabbad under sommaren 2025 där det på Hamnplan (vilket tidigare varit ett utsatt område för ordningsstörningar) varit något lugnare. Näringsidkare längs vägen rapporterar att det har stor påverkan på deras verksamheter och att besökare inte vill komma tillbaka till Grebbestad. Boende meddelar att det stör så pass mycket att de inte kunnat utnyttja sina uteplatser alls under sommaren och flera överväger även att flytta ifrån Grebbestad. Ett stort antal sommargäster, aktiv besöksnäring och ett trafknät som inte är dimensionerat för stora mängder trafik bedöms bidra till problemen på platsen. Då detta är den enda egentliga genomfartsvägen genom Grebbestad koncentreras trafiken på liten yta och gör situationella lösningar svåra att genomföra.

Tanums kommun är en stor kommun där många tar sig fram med bil. Det finns en utbredd motorkultur där många ungdomar kör A-traktorer. I kommunen finns idag en motorgård i Hamburgsund som har öppet en dag i veckan men i övrigt saknas dedikerade samlingsplatser för ungdomarna, något som också tagits upp av ungdomarna själva i de dialoger som varit under hösten 2025. Många samlas i och runt Grebbestad då det upplevs som en central plats där mycket händer.

Tanums kommun har en stor besöksnäring och många av kommunens besökare åker bil. Motorkultur i form av cruising och liknande aktiviteter lockar många till kommunen och till Grebbestad där vägnätet inte är

dimensionerat för så pass omfattande trafik. Polisen har under sommaren 2025 genomfört relativt omfattande insatser mot trafiksituationen i Grebbestad.

Då trafikbrotten är en kategori som drabbar många människor i kommunen och potentiellt också kan leda till misstro och dåliga relationer mellan olika grupper är det viktigt att försöka komma till rätta med problemet. Kommunen har i samråd med polis och skola gått ut med information till vårdnadshavare i högstadiet under hösten 2025 för att uppmuntra till dialog med ungdomarna. Vidare har polis och kommun träffat ungdomar för dialog kring A-traktorer och motorkulturen i kommunen. Fler dialoger och möten behövs för att komma vidare i arbetet.

Lagföring av trafikanter som bryter mot trafikregler och stör ordningen är en polisiär fråga. Polisen har dock inte möjlighet att övervaka platserna i kommunen i den utsträckning som krävs för att få bort ordningsstörningarna. Det behövs samordnade insatser från både kommun och polis för att få till en bättre situation. Fördelarna är att problemet är relativt väl avgränsat geografiskt vilket underlättar möjligheterna till en samordnad insats.

4 Planerade åtgärder

4.1 Barn och unga

Åtgärd	Behov	Genomförande	Mål	Tidsplan och Ansvar
Att få igång arbetet i SSPF utifrån lokala förutsättningar	Behov av att stärka tidig samverkan mellan polis, skola och socialtjänst för att tidigare upptäcka barn och unga med normbrytande beteende samt kunna erbjuda stöd och hjälp i ett tidigt skede.	Att anpassa SSPF arbetet för att få in fler ärenden och bygga kunskap, erfarenhet och samverkan i gruppen.	Att fler barn och unga lyfts i SSPF och att samarbetet kring målgruppen stärks.	Socialtjänst, skola, barn- och elevhälsa, fritid och polis Genomförs under 2026-2027
Föreläsning om grooming riktad till vårdnadshavare	Grooming av barn och unga i olika syften är ett stort problem och en stor andel av brotten sker online. Att stärka skyddet för barn och unga behöver ske i olika miljöer, så även online.	Föreläsning som genomförs i samverkan mellan polis och kommun för vårdnadshavare kring grooming online samt grooming i syfte att rekrytera barn och unga till kriminella gäng.	Att erbjuda en föreläsning till vårdnadshavare och personal i syfte att medvetandegöra problematiken kring grooming av barn och unga för att stärka vårdnadshavares och andra viktiga personers möjligheter att skydda.	Polisen med stöd av berörda delar i kommunen. Genomförs under 2026

4.2 Våld i nära relationer

Åtgärd	Behov	Genomförande	Mål	Tidsplan och Ansvar
Att lyfta frågan kring våld i nära relationer i brottsförebyggande och trygghetsskapande forum	Det finns ett behov av att stärka samarbetet kring våld i nära relationer för att öka kunskapen kring frågorna samt sprida information om den hjälp som finns att få.	Att frågor kring våld i nära relationer lyfts vid grannsamverkansträffar, krogar mot knarknätverket samt 100 % ren träning nätverket. Undersöka möjligheten till utökad samverkan i polisområde västra Fyrbodal tillsammans med polis, kommuner i området samt länsstyrelsen.	Att öka kunskapen och samarbetet kring våld i nära relationer inom kommun och region.	Trygghetssamordnare och kommunpolis med stöd av berörda delar i kommunen Genomförs löpande med start under 2026
Kunskapshöjande insats om våld i nära relationer med fokus på särskilt utsatta grupper	Att höja kunskapen kring våld i nära relationer med fokus på särskilt sårbara och utsatta grupper. Detta för att kunna identifiera personer i behov av stöd och för att stärka personalens kunskap om aktuellt stöd.	Kunskapshöjande utbildning om våld i nära relationer för chefer inom funktionshinder verksamheten och äldreomsorgen. Framtagande av APT-material inom ämnet riktat till personal inom verksamheterna. Materialet och utbildning ska samordnas med det interna arbete som redan pågår kring våld i nära relationer i kommunen.	Att chefer inom berörda verksamheter deltar på en kunskapshöjande utbildning under 2026 – 2027. Att ordinarie personal tar del av APT-materialet vid APT under 2026–2027.	Trygghetssamordnare och folkhälsostrateg med stöd av berörda förvaltningar Genomförs under 2026-2027
Utöka kampanjen "En vecka fri från våld".	Få bredare genomslag inom kommunen under en redan etablerad kampanjvecka.	Etablera en arbetsgrupp för "en vecka fri från våld" som tillsammans planerar och genomför aktiviteter som ska ske under "en vecka fri från våld. Arbetsgruppen bör innehålla representanter från flera förvaltningar inom kommunen.	Att öka kännedomen om våld i nära relationer och det stöd som finns. Under "En vecka fri från våld" ska Tanums kommun genomföra minst åtta olika informations- eller dialoginsatser riktade till personal och/eller invånare.	Folkhälsostrateg och trygghetssamordnare tillsammans med berörda inom exempelvis skola, socialtjänst eller andra delar i kommunen. Årligen med start under 2026

4.3 Bedrägeribrott

Åtgärd	Behov	Genomförande	Mål	Tidsplan och Ansvar
Erbjudande om kunskapshöjande föreläsningar kring bedrägerier med fokus på särskilt utsatta grupper	Det har skett en ökning av bedrägeribrott vilket medför ett behov av att nå ut med information och kunskap. Cirka hälften av alla brott drabbar äldre eller personer med funktionsnedsättning vilket innebär att extra fokus bör läggas på denna målgrupp.	Erbjudande om kunskapshöjande föreläsningar/utbildningar kring bedrägeribrott till kommunens verksamheter som arbetar med äldre och/eller personer med funktionsnedsättning.	Att ge möjlighet till kunskapshöjande insatser kring bedrägeribrott med särskilt fokus på utsatta grupper.	Polisen med stöd av trygghetssamordnare. Under 2026-2027
Föreläsningar och informationstillfällen för allmänheten kring bedrägeribrott	Allmän kunskapshöjning kring brottskategorin är ett behov utifrån den ökade mängden anmälda brott.	Genomförande av öppna föreläsningar kring bedrägeribrott eller att ämnet integreras i befintliga forum så som grannsamverkan, it-stuga.	Att öka kunskapen om bedrägeribrott hos medborgare i kommunen och nå ut brett med informationen.	Polisen med stöd av trygghetssamordnare Genomförs under 2026-2027

4.4 Trafikbrott

Åtgärd	Behov	Genomförande	Mål	Tidsplan och Ansvar
Utreda möjligheten till en organiserad mötesplats för motorburen ungdom	Det finns en önskan hos motorburen ungdom i kommunen att ha en mötesplats att samlas kring. Det finns behov utifrån lägesbilden att hitta samverkan kring frågan. Utifrån detta finns behov av att hitta gemensamma lösningar och projekt tillsammans med målgruppen.	Att tillsammans med ungdomar och berörda inom kommunen, skola, fritid samt näringsliv genomföra en workshop i syfte att ta fram förslag på mötesplats/er.	Att under 2026 genomföra en workshop tillsammans med motorintresserade ungdomar kring frågan.	Trygghetssamordnare tillsammans med tekniska förvaltningen och polis. Under 2026
Att införa särskilda trafikvårdar under sommarmånaderna juni - augusti	Det finns behov av utökade insatser för att motverka ordningsstörningar i tätorter i kommunen, framför allt med fokus på Grebbestad, under sommartid. Möjlighet till tillsyn även i andra tätorter i kommunen, exempelvis Tanumshede.	Att tillsammans med kommunens bevakningsföretag tillsätta särskilda trafikvårdar. Dessa ska arbeta synligt för att stärka den formella kontrollen och arbeta kommunikativt mot trafikanter med särskilt fokus mot ordningsstörningar.	Att minska antalet ordningsstörningar kopplat till trafik i våra tätorter under sommarmånaderna och bidra till en tryggare trafikmiljö. Detta ska ske genom att tillsätta trafikvårdar under juni-augusti, sommaren 2026.	Trygghetssamordnare med stöd av tekniska förvaltningen. Samordning med polis Genomförs under sommaren 2026.

TANUMS
KOMMUN

Förvaltning
Kommunstyrelsens förvaltning

Dokumenttyp
Styrdokument

Datum
2026-04-08

Sida
14 (15)

Ärendenummer
KS 2025/0774-941

Utreda trygghetsskapande åtgärder på Hamnplan i Grebbestad	Det finns behov av att ytterligare se över miljön kring hamnplan för att få till en plats som känns mer inbjudande och tryggare.	Översyn av Hamnplan ur en trygghetsskapande aspekt. Utreda möjliga förändringar av den fysiska miljön i syfte att öka tryggheten på platsen.	Under 2026-2027 ska en trygghetsinventering göras på hamnplan och förslag på fysiska åtgärder ska tas fram i syfte att platsen ska kännas tryggare och mer inbjudande.	Tekniska förvaltningen. Med stöd av trygghetssamordnare. Under 2026-2027
Utreda en förändring av trafiksituationen på bygdegårdsplan	Det finns behov av förändringar på bygdegårdsplan då trafiksituationen där leder till att närliggande verksamheter störs.	Utreda möjligheterna till att planera och bygga om trafiksituationen på bygdegårdsplan för att få ett bättre trafikflöde.	Öka tryggheten på platsen samt minska antalet störningar som drabbar kommunens verksamhet i anslutning till bygdegårdsplan.	Tekniska förvaltningen Under 2026-2027

4.5 Övriga brottsförebyggande åtgärder

Åtgärd	Behov	Genomförande	Mål	Tidsplan och Ansvar
Genomföra Trygghetsvandringar i kommunens tätorter	Att ytterligare fördjupa den lokala kunskapen om vår kommuns tätorter för att stärka det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet och få en bättre bild av våra offentliga platser och vilka åtgärder som behövs på respektive plats.	Kommun och polis genomför trygghetsvandringar tillsammans på valda platser i kommunen.	Att kommun och polis genomför trygghetsvandringar i kommunens tätorter under 2026-2027. Trygghetsvandringarna ska dokumenteras för att kunna ligga till grund för eventuella vidare åtgärder.	Trygghetssamordnare tillsammans med berörda delar i kommunen och polisen. Under 2026-2027
Att integrera grannsamverkansappen som en del i kommunikationen kring brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor	Grannsamverkan är ett viktigt forum för det brottsförebyggande arbetet. Det finns behov av att kunna nå ut med information på ett enkelt och snabbt sätt kring aktuella brottsproblem samt det brottsförebyggande arbetet.	Att börja använda grannsamverkansappen för att skicka ut information till medborgare gällande aktuella brottsförebyggande frågor utifrån lägesbild	Under 2026-2027 ska grannsamverkansappen börja användas mer med syftet att stärka engagemang och informationsspridning till våra grannsamverksföreningar.	Polis och Trygghetssamordnare Kontinuerligt med start under 2026.
Vidareutveckla projektet "krogar mot knark"	Behov av att fortsätta utveckla arbetet inom metoden. Exempelvis med regelbundna enkätundersökningar, försöka få in nya medlemmar och utöka nätverket samt utöka samarbetet med grannkommuner som arbetar enligt metoden.	Genomförande av lokal enkätundersökning i nätverket. Genomförande av utbildning i samarbete med grannkommuner. Samtal med krogar som inte är med i nätverket.	Att stärka det lokala drogpreventiva arbetet och stärka kunskapen kring narkotika lokalt. Stärka samarbetet med våra grannkommuner kring det brottsförebyggande arbetet.	Trygghetssamordnare tillsammans med alkoholhandläggare och näringslivsutvecklare. Under 2026